

به نام خدا

طراحی معماری ۱

Architectural Design I

همه چیز در مورد طراحی معماری

کاری از بخش معماری و شهرسازی، مرکز هنری اجتماعی آمد

طراحی معماری ۱ از دروس مهم و اصلی معماری است. که جایگزین «طرح معماری» از برنامه درسی قدیمی شده است. طراحی معماری (۱)، بعنوان اولین پروژه ای که دانشجو با آن مواجه میشود، باید نکات و یافته های سه کارگاه مقدمات طراحی معماری (۱) و (۲) و (۳) را در قالب یک تمرین (طرح) با هم تألیف کند. در این پروژه تمرین و آموختن روش دستیابی به ایده کلی و پرورش آن برای رسیدن به طرح معماری یعنی سیر از سوال به جواب مورد تاکید است. البته، موضوع این طرح، به عنوان اولین طرح دانشجو، شایسته است به گونه ای باشد که متکی بر الگوی ذهنی از پیش تعیین شده ای نباشد و در عین حال موضوعی ساده، واضح، و کم حجم باشد. برای مثال: طراحی یک کارگاه تولید و فروش خارج از شهر (کارستان)، طراحی یک فضای استراحت بین شهری (لمکده)

سرفصل درس:

این درس، بسته به قابلیت های دانشجویان هر دوره و متناسب با نظر مدرس درس میتواند در قالب های شکلی متفاوتی که دانشجو را در رسیدن به یک طرح و یک هدف هدایت میکند، ارائه گردد. در نتیجه رئوس مشخص از پیش تعیین شده ای برای آن پیشنهاد نمی گردد. البته مواردی همچون چگونگی حل مساله و در نظر گرفتن نیازهای طرح در هنگام طراحی، ایده پردازی و پی بردن به نقاط قوت و ضعف طرح هر دانشجو به گونه ای که بتواند با شایستگی ها و استعداد های خود در زمینه طراحی آشنا شود و نیز برخورد مناسب با چالش های مختلفی که می تواند خاص هر طرح باشد، از الزامات این درس است.

حال با توجه به دو برنامه درسی موجود، این درس را تشریح میکنیم:

- ۱- برنامه درسی جدید، مصوب سال ۱۳۹۵ که در دانشگاه تهران و بعضی دانشگاه ها طبق آن تدریس می گردد و آخرین بار توسط دانشگاه فردوسی بازنگاری شده است و تا سال ۱۴۰۲ معتبر است.
- ۲- برنامه درسی قدیمی، مصوب شورای عالی برنامه ریزی سال ۱۳۷۷ که همچنان در دانشگاه علم و صنعت و بعضی دانشگاه ها طبق آن تدریس می گردد. لازم به ذکر است که در برنامه درسی قدیم عنوان درس «طرح معماری» است.

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس کارشناسی مهندسی معماری بازنگاری شده مورخ ۹۵/۱۰/۶:

عنوان درس به فارسی	طراحی معماری ۱
عنوان درس به انگلیسی	Architectural Design I
تعداد واحد	۵
تعداد ساعت	۱۶۰
نوع درس	اصلی
نوع واحد	عملی
پیش‌نیاز	مقدمات طراحی معماری ۲

هدف کلی درس:

- آشنایی با طراحی معماری
- آشنایی با مسائل معماری و فرایند طراحی

اهداف ویژه درس:

- آشنایی با مصادیق معماری
- آشنایی با کل و جزء در معماری
- تمرین و آموختن روش دستیابی به ایده کلی و پرورش آن برای رسیدن به طرح معماری
- سیر از سؤال (برنامه) به جواب (طرح) در فرایند طراحی

سرفصل درس:

طرح معماری (۱) به عنوان اولین پروژه‌ای که دانشجویان با آن مواجه می‌شود، باید نکات و یافته‌های سه کارگاه مقدمات طراحی معماری ۱ و ۲ و ۳ را در قالب یک تمرین (طرح) باهم تألیف کند. تجربه دانشجویان با عناصر کالبدی و تصاویر فضاها و موضوعات معماری همچون آشنایی با کلمات تشکیل دهنده یک زبان است. موضوع این طرح، به عنوان اولین طرح دانشجویان، شایسته است به گونه‌ای باشد که متکی بر الگوی ذهنی از پیش تعیین شده‌ای نباشد و در عین حال موضوعی ساده، واضح و کم‌حجم باشد.

روش یاددهی-یادگیری:

این درس، بسته به قابلیت‌های دانشجویان هر دوره و متناسب با نظر مدرس درس می‌تواند در قالب‌های شکلی متفاوتی که دانشجویان را در رسیدن به یک طرح و یک هدف هدایت می‌کند، ارائه گردد. در نتیجه رنوس مشخص از پیش تعیین شده‌ای برای آن پیشنهاد نمی‌گردد. البته مواردی همچون چگونگی حل مسئله و در نظر گرفتن نیازهای طرح در هنگام طراحی، ایده پردازی و پی بردن به نقاط قوت و ضعف طرح هر دانشجویان به گونه‌ای که بتواند با شایستگی‌ها و استعدادها خود در زمینه طراحی آشنا شود و نیز برخورد مناسب با چالش‌های مختلفی که می‌تواند خاص هر طرح باشد، از الزامات این درس است.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۳۵٪			۶۵٪

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

فضای آتلیه، رایانه و نرم افزارهای آفیس و تصویری، نخته وایت بورد، ویدئوپرژکتور

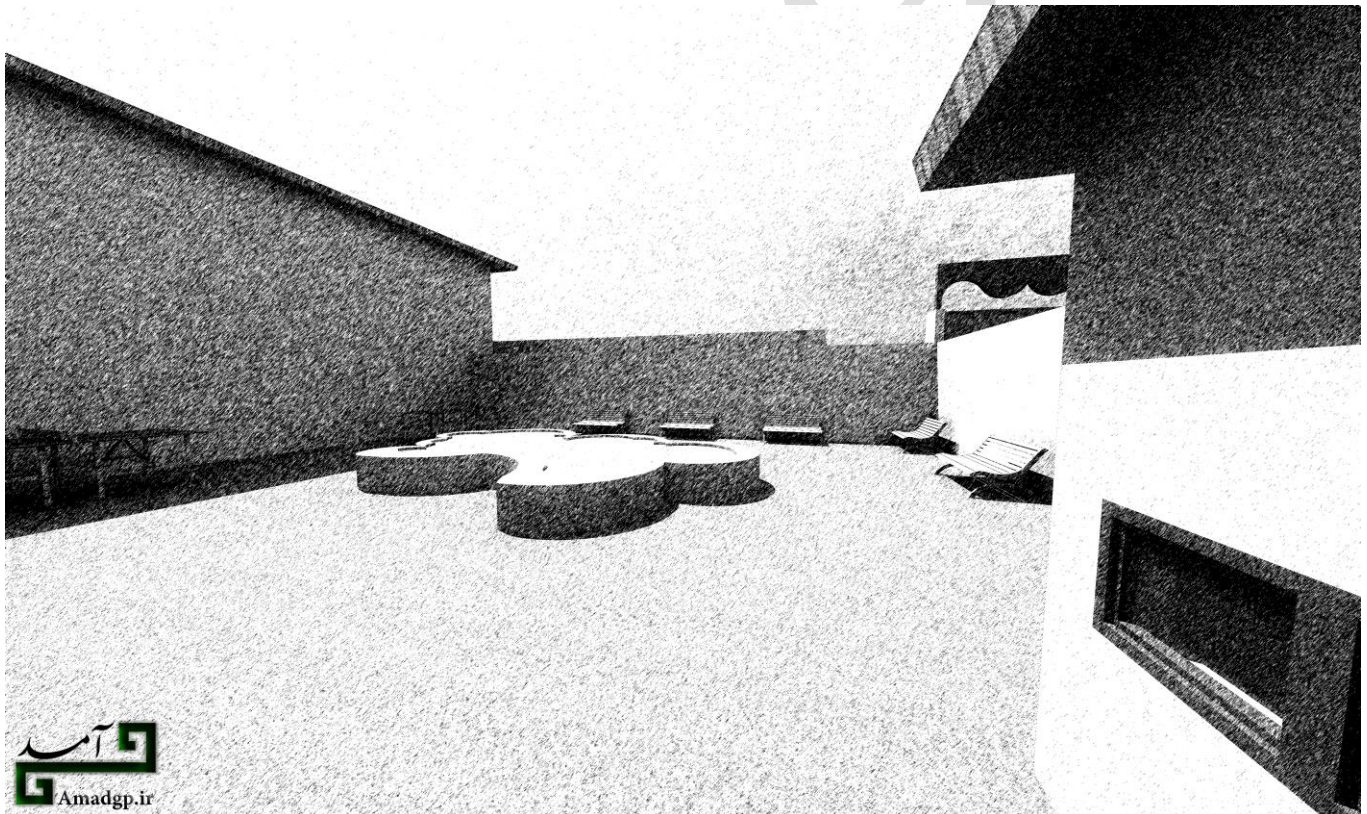
منابع اصلی:

- آیزک، ارگ. ۱۳۷۷. آشنائی به طراحی معماری. ترجمه رن. ملامد؛ بازنگری عیداله جرجانی. تهران: دانش و فن.
- اکستر، اولی. ۱۳۹۴. مبانی طراحی فضا در معماری. ترجمه سیده مهسا کامی شیرازی. تهران: هنر معماری قرن.
- یلفلد، برت. ۱۳۹۵. مفاهیم پایه در ایده پردازی طراحی معماری. مترجمین شادی عزیزی، پریسا مقدم. تهران: کتاب فکر نو.
- لازبو پل. ۱۳۸۵. اصول طراحی در معماری. مترجم محمدحسن مدنی. تهران: هنر اسلامی.
- فاوست، ا. پیتر. ۱۳۹۴. کتابچه طراحی معماری. مترجم ویدا مکاتی، پریسا هاشم پور، مهسا جوادی؛ ویراستار افسانه دارسنج. تهران: انتشارات علم و دانش.
- معماریان، غلامحسین. ۱۳۹۳. مبنای طراحی معماری. تهران: نغمه نواندیش.

منابع فرعی:

- Ramsey, Charles, and Harold Sleeper, (۲۰۱۰). Architectural Graphic Standards, The American Institute of Architects, John Wiley and Sons, N.Y.
- Watson Donald, and Michael Crosbie, and John Hancock Callendar, (۲۰۱۲). Time-Saver Standards for Architectural Design Data. McGraw-Hill, N.Y.

طرح معماری (۱)

تعداد واحد : ۵ واحد
نوع واحد : نظری ، کارگاهی
پیشنیاز : مقدمات طراحی معماری (۲)
هدف:

طرح معماری (۱)، بعنوان اولین پروژه جامعی که دانشجو با آن مواجه میشود، در حقیقت باید نکات و یافته های دو کارگاه مقدمات طراحی معماری (۱) و (۲) را در قالب یک تمرین با هم تألیف نماید. در این پروژه تمرین و آموختن روش دست یابی به ایده کلی و پرورش آن برای رسیدن به طرح معماری یعنی سیر از سوال (برنامه) به جواب (طرح) مورد تأکید است. این سیر، یا به عبارتی فرایند طراحی، با به کار گرفتن مولفه های موثر در شکل گیری معماری که در مقدمات طراحی معماری (۱) و (۲) بصورت بسیط و جدا جدا مورد تمرین قرار گرفته است، در قالب یک پروژه جامع تجربه میشود.

Amadgp.ir

موضوع :

موضوع این طرح باید عملکردهای ساده و ملموس داشته باشد تا دانشجوی آغازگر بتواند بر ابعاد مختلف طرح احاطه نسبی یابد. ضمناً بخاطر حفظ جامعیت، که وجه تمایز این طرح با تمرینهای مقدمات طراحی معماری (۱) و (۲) است، لازم است به تمامی عوامل اصلی تأثیر گزار بر یک اثر معماری نظیر محیط، بستر و زمینه طرح، نظام عملکردی، سازمان فضایی و... مورد توجه قرار گیرد. بدین ترتیب موضوعاتی همچون پایانه های کوچک، بازار میوه، نمایشگاه های ساده، کارگاه تولیدی و نظایر آنها که عملکردهایی پیچیده ندارند برای این پروژه پیشنهاد میشوند.

زمین طرح در حد ۱۵۰۰ متر مربع و سطح زیر بنا ۵۰-۳۰ درصد عرصه توصیه میگردد.

پیشنهادهای :

برای پیشبرد بهتر آموزش توصیه میشود نکات و مراحل ذیل مد نظر باشد:

- بررسی ایده کلی در چند بنای مشابه و آشنایی با چگونگی نقش موثر ایده کلی در وحدت بخشیدن به طرح
- شناخت مولفه های موثر زمینه و بستر طرح در بوجود آمدن ایده کلی
- شناخت و تجزیه و تحلیل تأثیرات متقابل اثر معماری و بستر طرح که پس از استقرار در زمینه پدید می آید.
- ارائه این طرح لازم است همراه با ساخت ماکت باشد و نقشه ها نیز در مقیاس ۱/۲۰۰ تا ۱/۵۰ تهیه شوند.
- با توجه به تفاوت های فردی دانشجویان، دست یابی به جوابهای صحیح متعدد برای یک موضوع، با حفظ راستای

کلی طرح، مثبت تلقی میشود و در این ارتباط هدایت پروژه نیز باید بنحوی باشد که اعتماد بنفیس دانشجویان در تکیه بر

خلاقیت‌های خودشان تقویت گردد

- برای جلب توجه دانشجویان به جامعیت طراحی معماری توصیه میشود که در جلسات نقد و بررسی کارها ابعاد و

عوامل مختلف تأثیرگذار بر طرح از سوی استاد راهنما مورد اشاره واقع گردد و لو پاسخگویی به همه آن ابعاد و عوامل از

توان دانشجو خارج باشد

Amadgp.ir